

ών των δούλων. Ὡς ἐν τούτοις οἱ Νότιοι ἐπέζησαν τὴν κατακτησὶν τῆς Κούβας καὶ τὴν ἀδειαν τῆς ἐνασχόλησος τοῦ ἐμπορίου τῶν δούλων, πράγμα διὰ τὸ ὅποιον ἀντιτίθενται οἱ φιλελευθέροι Βόρειοι. Ἡ διχογνωμία αὕτη μεταξὺ Βορείων καὶ Νοτίων ὤξυνθη κατὰ τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα τῆς ἐξλογίης τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας, μετεβλήθη δὲ εἰς φανεράν ρῆξιν διὰ τῆς κατὰ τὸ 1861 ἀναρρήσεως εἰς τὸ προεδρικὸν ἀξίωμα τοῦ φιλελευθέρου ὑποψηφίου τῶν Βορείων Ἀβραάμ Λίνκολν (*Lincoln*). Ἀμα τῇ ἐξλογίᾳ τούτου, ἐπὶ τῶν Νοτίων Πολιτειῶν (*Caroline du sud, Mississipi, Floride, Alabama, Georgie, Louisiane, Texas*) ἀπεχωρίσθησαν τῆς ἑνώσεως. Ὁ χωρισμὸς οὗτος δὲν παρέμεινε ἐπὶ μακρὸν ἀπλῶς πολιτικὸς τοιούτος, διεδόχθη δ' αὐτὸν ἡ ἐμπόλεμος ρῆξις διὰ τῆς προσβολῆς ὑπὸ τοῦ στρατοῦ τῆς *Caroline du sud* καὶ ἀλώσεως τοῦ ποῦ τῆς Τσάρλεστον (*Charlestown*) φρουρίου τοῦ *Sunter* (14 Ἀπρ. 1861). Κατόπιν τούτου 4 ἄλλα τῶν Νοτίων πολιτειῶν (*Caroline du Nord, Virginie, Tennessee, Arkansas*) ἀπεχωρίσθησαν τῆς ἐνώσεως καὶ μετὰ τὸν λοιπὸν ἀπετέλεσαν τὸν Συνασπισμὸν τῶν Ν. ὁμοσπόνδων πολιτειῶν μετρωτέων τὸν *Richmond* καὶ προέδρον τὸν *Jefferson Davis*. Ὁ ἀγὼν δὲν φαίνεται δυσανάλογος. Οἱ Νότιοι εἶνε ὀλιγαριθμότεροι, ἐμφοροῦνται ὅμως ὑπὸ τῆς ιδέας ὅτι μάχονται πρὸς διατήρησιν τῶν περιουσιῶν τῶν. Ἐπὶ πλέον εἶνε λαὸς ἀγροτικὸς καὶ σκληραγωγημένος. Μέγα μέρος ἐξ ἄλλων τῶν μονίμων στελεχῶν τοῦ Δημ. στρατοῦ κατὰ τὸν πόλεμον ἐκ τῶν Ν. ἑπαρχιών. Οἱ Βόρειοι τούναντιον, καίτοι ἀποδύονται μετ' ἰσὺν ἐνθουσιασμοῦ εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ιδέας τῶν ἀγῶνα, εἶνε λαὸς μᾶλλον ἀπόλεμος, εἶνε ὅμως πολυαριθμότεροι. Οὗτω ἐνθ' ὁ στρατὸς τῶν Νοτίων νικητὴς κατ' ἀρχὰς ἐλαττοῦται ὁλόθεν, ὁ τῶν Βορείων τούναντιον διαρκῶς ἐνισχύεται διὰ νέας στρατολογίας, ὥστε τελικῶς οἱ Νότιοι μοιραίως ὑπέκυψαν πρὸς τοῦ ἀριθμοῦ. Ὁ πόλεμος, διαρκέσας 4 ἔτη, διεξήχθη εἰς δύο κυρίως θέατρα: τὸ τῆς Βιργινίας (Ἀν. Θ.) καὶ τῆς κοιλιάδος τοῦ Μισσισιπὶ (Αὐτ. Θέατρ.).

Ἔτος 1861. Ὁ στρατὸς τῶν βορείων ἐκ 35 χιλ. ὑπὸ τὸν *Mac-Dowell* ἐτοιμάζεται νὰ ἀγῇ κατὰ τῆς *Richmond*. Ὁ στρατὸς ὅμως τῶν Νοτίων ἐκ 32 χιλ. ὑπὸ τὸν *Beauregard*, ἀρχεται πρῶτος τῆς ἐπιθετικῆς κινήσεως, κυριεύων τὴν *Manassas* καὶ τὴν *Manassas Junction*, κατανικῶν τοὺς ἐνωτικὸς (βορείους) παρὰ τὸ *Bull-Run* (27 Ἰουλ.) καὶ προσεγγίζων τὸν ποτ. *Polome*. Τὴν μάχην ταύτην ἐπιζολοῦσθε μακρὰ διακοπὴ τῶν ἐπιχ. ἐν τῷ Θεάτρῳ τούτῳ. Ἀ. Θέατρον. Ἐν τῷ Δ. Θεάτρῳ οἱ ἐνωτικοί, οὐ μόνον εἶναι ἀριθμητικῶς ἀνώτεροι, ἀλλ' ὑποστηρίζονται καὶ ὑπὸ τεθωρακισμένων στολίσκων ποταμοπλοίων ἐπὶ τοῦ *Mississipi*. Ἀπόθησαν οὗτω τοὺς Νοτίους ἐφ' ὅλον τοῦ μετώπου μέχρι τοῦ Μισσιπὶ. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ *Lincoln* δεκνύει μεγίστην δραστηριότητα. Ἀποκλείει τοὺς λιμένας τῶν Νοτίων διὰ τοῦ στόλου, καταλαμβάνοντας τὰ ἐπικτὰ ὄχρῳ *Hatteras, Palaski*, τὴν εἰσόδον τοῦ λιμένος *Savannah* καὶ πρὸ παντὸς τῶν Ν. Ὀρλεάνην. Οὗτω διακόπτεται τὸ ἐμπόριον βάρβακος τῶν νοτίων καὶ παρεμποδίζεται ἡ εἰσαγωγή πολεμικῶν εἰδῶν. Συγχρόνως ὁ *Lincoln* δίδει νόμον καθιστὰ ὑποχρεωτικὴν τὴν στρατολογίαν.

Ἔτος 1862. Οἱ Βόρειοι ἀποστολοῦσι: 1) νὰ καταλάβωσι τὴν κοιλίαν τοῦ Μισσιπὶ, ὅπως χωρίσωσιν εἰς δύο τοὺς Νοτίους καὶ ἀποκόψωσιν αὐτοὺς τῶν δυτικῶν τῶν ἐπαρχιών (ἐξ ὧν ἀνεφοδιάζοντο) καὶ 2) νὰ ἐκδιώξωσιν αὐτοὺς τῆς πρωτεύουσας τῶν. Ὁ *Mac Clellan* ἐπιβιβάζει 110 χιλ. ἄνδρας ἐπὶ τοῦ *Polomac* καὶ ἀποβιβάζει τοὺς ἀπέναντι τῆς πρωτεύουσας τῶν Νοτίων *Richmond* ὑπὸ τὰ πυροβόλα τοῦ φρουρίου *Monroe* εἰς τὰς ἐξβολὰς τοῦ *James*, καταλαμβάνει δὲ τὸν ὁμοίον *Chesapeake* ὡς βάσιν ἐπιχειρήσεων. Κυριεύει τὴν *Yorktown*, κατ' ὃν χρόνον ὁ στρατὸς τῶν Νοτίων ὑπὸ τὸν στρατηγὸν *Magruder* κατόρθωσε νὰ ἀποσυνθῇ βραδέως εἰς *Richmond*, τοῦ *Mac Clellan* νομίζοντος ὅτι δὲν ἵδνεται οὗτος πλέον νὰ τῷ διαφύγῃ. Ὁ στρατηγὸς ὅμως τῶν Νοτίων *Lee* διατάσσει τὸν στρατηγὸν *Stuart* νὰ προβῇ εἰς ἀναγνώρισιν τῶν θέσεων τῶν Βορείων. Ὁ *Stuart* ἀναχωρεῖ μετὰ 1200 ἱππέων, διέσχεται τὰς ἐχθρῆς γραμμὰς, καταστρέφει τὰς ἀποθήκας, συλλαμβάνει ἀμαρτωλοὺς τινὰ, κόπτεται τὴν τηλεγραφικὴν γραμμὴν, διαλύει μίαν γέφυραν, πυροπολεῖ δύο πλοῖα καὶ ἐπανέρχεται μετὰ δύο ἡμέρας, κομίζων πλήρεις πληροφορίας καὶ σημαντικὴν λεῖαν μετ' ἀπώλειαν ἐνὸς μόνον ἀνδρός. Ὁ στρατηγὸς *Lee* καταρτίζει τὸ σχέδιον τῆς ἐπιθέσεώς του, συνιδρύων τὴν ἐνέργειαν αὐτοῦ μετ' τὴν τοῦ στρατηγοῦ *Jackson*, ὅστις ὑπεκφυγὼν πρὸ τοῦ ἀντιπάλου τῶν *Frémont* ἀφίκετο εἰς *Cordonville* ἐπὶ τῶν νότων τοῦ *Mac Clellan*. Ὁ *Mac Clellan* συνάπτει ἐπ' αὐτὸν μάχην, τὴν ἐπιζαλουμένην μάχην τοῦ *Chic Kahominy* εἰς τὸν *Cold Harbor* καὶ ἀποκρούεται πρὸς τὴν κάτω κοιλίαν τοῦ Τζέιμς Ρίβαρ. Καὶ ἀπώλεσε μὲν ὁ *Mac Clellan* κατὰ τὴν μάχην ταύτην 15000 ἄνδρας, ἐξακολούθει ὅμως νὰ κρατῇ τὴν *Richmond* εἰς ἀπομόνωσιν ἀπὸ τῆς θαλάσσης, οὐχ ἵκτον δὲν δύναται νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰς ἐκ *Richmond* πρὸς Οὐάσιγκτων συγκοινωνίας. Ὁ *Lee*, ἐπωφελοῦμενος τούτου, προχωρεῖ πρὸς Οὐάσιγκτων, zerδίζει δευτέραν μάχην εἰς *Bulls-Run* καὶ καταλαμβάνει τὴν *Frédéric Kirburg* καὶ διαβαίνει τὸν ἄνω *Polomac*, ὅπως προσβάλλῃ ἐκ τῶν νότων τὴν Οὐάσιγκτων. Συγχρόνως προσπαθεῖ νὰ ἐξεγείρῃ τὴν περιοχὴν *Maryland*. Ὁ *Mac Clellan* περὶθεν κατὰ τοῦ *Lee* καὶ ἀναγκάζεται τοῦτον διὰ τῆς νίκης τοῦ *South Mountain* τὴν 14 Σεπτεμβρίου. Ὁ στρατηγὸς *Lee* ἀποσύρεται ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Τζέιμς. Ὁ *Mac Clellan*, λόγω τῆς ἐλευθερίας τῶν ἐκφράσεων του καταστάς ὑποπτος, διατάσσεται καὶ ἐγκαταλείπει τὴν διοίκησιν τοῦ στρατοῦ. Ὁ διάδοχος αὐτοῦ *Buryside*, ἀναλαμβάνων τὴν ἐπίθεσιν, ἀποτυγχάνει εἰς *Frédéric Kirburg*. Ἡ ἐξαγωγή τοῦ βάρβακος ἐκ μέρους τῶν Νοτίων διακόπτεται, τὸ ἐμπόριον μετὰ τῆς Εὐρώπης παύει, ἀλλ' ἡ δουλεία δὲν ὑφίσταται πλέον (Ἰανουάρι. 1862).

Ἔτος 1863. Οἱ Βόρειοι στρέφουσιν ἤδη τὰς προσπάθειάς των εἰς *Port-Hudson* καὶ *Wicksburg*, πόλεις ἐπὶ τοῦ Μισσιπὶ, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ Νότιοι ἀνεφοδιάζονται, τῶν διαφορῶν ἐφοδίων ἀποστελ-

λομένων ἐκ *Arkansas* καὶ *Texas*. Ὁ Βόρειος στρατηγὸς *Grant* διακόπτει τὰς μεταξὺ τῶν ἄνω δύο πόλεων συγκοινωνίας, ἀποκλείει τὴν *Wicksburg* (18 Μαΐου—30 Ἰουλίου) καὶ τέλος τὴν κυριεύει καὶ συλλαμβάνει 30000 αἰχμαλώτους. Εἴτα μετ' ὀλίγον παραδίδεται εἰς αὐτὸν ἡ *Port Hudson* καὶ τέλος ἐκδιώκει τοὺς Νοτίους ἐκ Νέας Ὀρλεάνης. Ὁ *Lee* διαβαίνει ἐκ νέου τὸν *Polomac* καὶ ἀπειλεῖ τὴν Οὐάσιγκτων, ἀλλ' ἡττηθεὶς ὑπὸ τοῦ *Meade* εἰς *Gettysburg* (2—3 Ἰουλίου, μετὰ διήμερον ἀγῶνα καὶ πολυαριθμοὺς ἀπώλειας, ἀποσύρεται εἰς τὰς Νοτιοδυτικὰς πολιτείας.

Ἔτος 1864. Οἱ Νότιοι δὲν κατέχουσι πλέον οὐδὲν σημεῖον ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ Μισσισιπὶ, ἀπώλεσαν δὲ καὶ τοὺς ποταμοὺς *Ohio* καὶ *Polomac* καὶ ἐνθ' ἐκ μέρους τῆς θαλάσσης εἶνε τελειῶς ἀποκεκλεισμένοι, ὁ Λίνκολν, ἐπιθυμῶν νὰ ἐπιστεῦσῃ τὸ πέρας τοῦ πολέμου, διατάσσει συγκεντρωτικὴν πορείαν κατὰ τῆς *Richmond*, ἐνθ' ἡ στρατιά τοῦ *Polomac* χωρεῖ ἐκ βορρᾶ πρὸς Νότον καὶ ἐνοῦται αὕτη παρὰ τὰς προσπάθειάς τοῦ *Lee* μετὰ τῆς στρατιάς τοῦ ποταμοῦ Τζέιμς, ἥτις, οὕσα κυρία τῶν ἐκβολῶν ἀμφοτέρων τῶν ὀχθῶν τοῦ ποταμοῦ τούτου, ἀνέχεται αὐτόν. Ὁ νότιος στρατηγὸς *Sherman* ἀναχωρεῖ ἐκ Γεωργίας μετὰ 100 χιλ. ἀνδρῶν καὶ βαδίζει πρὸς ἀνατολάς, ἀποκρούει δὲ τὸν *Sohnston* ἡγούμενον 45000 ἀνδρῶν παρὰ τὴν *Allanta* ἐν μέσῳ βράχων εἰς θέσιν λίαν ἰσχυράν. Δύο κατὰ μέτωπον ἐπιθέσεις ἐναντίον τοῦ *Johnston* ἀποτυγχάνουσιν. Ὁ *Johnston* καλῶς τότε τὸ μέτρον τὸν διὰ χαρακοματῶν καὶ ἐπεκτείνει ταῦτα ὀλίγον κατ' ὀλίγον πρὸς ἀριστερά, ἐνθὰ τοποθετεῖ στρατεῖαν ἀποσπασθέντα ἐκ τῆς πρωτεύουσας ἀπὸ τῆς δεξιᾶς πτέρυγος καὶ καταλήγει οὗτω νὰ νυχλώσῃ τὸ δεξιὸν πλευρὸν τοῦ ἐχθροῦ ἄνευ ἀγῶνος καὶ νὰ προσεγγίσῃ πρὸς τὴν σιδηροδ. γραμμὴν. Ἄνευ τῆς ὁσίας δὲν δύναται νὰ συντηρηθῇ, καὶ ὅσον ἡκολούθουν αὐτὸν τροφίμα εἴκοσι ἡμερῶν ἐπὶ σιδηροδ. ὀχημάτων. Ὁ *Sherman* ἐπιτεθεὶς κατ' αὐτοῦ ἀποτυγχάνει μετὰ μεγάλων ἀπωλειῶν εἰς *Marietta*. Ἀπὸ 72 ἡμερῶν ὁ *Johnston* ἐκράτει ἐχθρὸν διπλάσιον, ἐν τούτοις ὅμως ἀντικατεστάθη ὑπὸ τοῦ *Hood*. Ὁ τελευταῖος οὗτος σκέπτεται νὰ μνηθῇ τὸν ἀντίπαλόν του καὶ μεταβῇ πρὸς δυσμ. διὰ *Decatur* κατὰ τῶν συγκοινωνιῶν τοῦ *Sherman*. Οὗτος, ἀντιληφθεὶς ὅτι ἡ πλοῦσις χώρα τῶν νοτίων εἶνε ἀνυπεράσπιστος, ἐγκαταλείπει ἀμέσως τὴν γραμμὴν τοῦ ἀνεφοδιασμοῦ τοῦ διὰ ξηρῶν καὶ ἐγκαθιστᾷ νέαν πρὸς τὰ παράλια, εἴτα, ἐγκαταλείπων 40000 ἄνδρας μετ' ὁλοῦν πρὸς δυσμὰς, μεταβαίνει πρὸς τὰ παράλια, κυριεύει τὴν *Savannah*, εἰς ἣν καταφθάνει καὶ ὁ στόλος εἰδοποιηθεὶς καὶ βαδίζων κατὰ τῆς *Richmond* κυριεύει τὴν *Charleston*, *Wilmingon* κ.λ.π. Ὁ ἐπιτυχὴς οὗτος ἐλιγμὸς ἀποφασίζει τὴν τήρησιν τοῦ πολέμου. Ὁ Λίνκολν ἐκλέγεται ἐκ νέου προέδρος κατὰ Νῆβριον 1864 μετ' ἐκτεταμένην πλειοψηφίαν καὶ ἡ δουλεία καταργεῖται. Ἡ *Petersburg* καὶ ἡ *Richmond* κυκλοῦνται καὶ μετὰ τριήμερον πολιορκίαν κυριεύονται ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ *Grant*, (3 Ἰουλίου). Ὁ *Lee* καταδιωχθεὶς ἠναγκάσθη νὰ καταθέσῃ τὰ ὅπλα τὴν 9ην Ἀπριλίου.—40 χιλ. ἄνδρες ἀπεστάλησαν εἰς τὰς ἐστίας τῶν, ἀφοῦ προηγουμένως ὑπεσχέθησαν, ὅτι δὲν θὰ ὑπηρετήσωσι πλέον ἐναντίον τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν.

Ἀξία σημειώσεως εἶνε ἡ τολμηρὰ ἐπιδρομὴ τοῦ στρατηγοῦ *Stoueman*, ὅστις μετὰ 3 μερ. ἱππικῶν (27 Ἀπριλ. ἐως 8 Μαΐου 1864) βαδίζει κατὰ τῆς *Pichmond*. Μία τῶν ταξιαρχιῶν του εἰσέρχεται εἰς τὰ ἀπεσπασμένα ἐρῆματα τοῦ φρουρίου, ἐμβάλλουσα παντοῦ τὸν τροχόν, βλέπουσα δὲ ἐαυτὴν ἀποκεκλεισμένην τῆς πρὸς βορρᾶν ὁδοῦ, μεταβαίνει πρὸς συνάντησιν τῆς στρατιάς τοῦ νότου, ἀφοῦ κατόρθωσε νὰ συντηρηθῇ ἐπὶ 11 ἡμέρας εἰς ἐχθρικὴν χώραν καὶ ἀφοῦ κατέστρεψε διώρυγας, σιδηροδρόμους κ.λ.π. Ὁ στρατηγὸς *Mergun* εἰς *Kentoucky* καὶ *Ohio* διατρέχει 1000 χιλιομ. ἐν διαστήματι 24 ἡμερῶν εἰς ἐχθρικὴν χώραν μετὰ 900 ἀνδρῶν, κυριεύει 17 πόλεις καὶ προξενεῖ καταστροφὰς ἀξίας πλέον τῶν 40 ἑκατομ. δολλαρίων εἰς ἀποθήκας, ὕλικόν, σιδηροδρόμους. Τὸ ἐπόμενο ὅμως ἔτος περιεκυκλώθη καὶ συνελήφθη ἐν παρομοίᾳ ἐπιδρομῇ ἐχθρικοῦ ἱππικοῦ. *Ναυτική ἐπιχειρήσεις* Οὐχ ἥττονος σημασίας συρράξεις ἐπὶ τὴν θάλασσαν. Αἱ ἀποσχισθεῖσαι τῆς Συμπολιτείας μεσημβριναὶ πολιτεῖαι εὐφρόνησαν, ἀρχομένον τοῦ πολέμου, σχεδὸν ἐρημοὶ Ναυτικοί, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς Βορείους, αἵτινες κατεῖχον πάσας τὰς ναυτικὰς δυνάμεις τῆς Συμπολιτείας. Τὰ πληρώματα τῶν σκαφῶν κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνήκον εἰς τὰς Β. πολιτείας ἐνθ', τὸ πλεῖστον τῶν ἀξιωματικῶν ἦσαν ἐκ τῶν Ν. πολιτειῶν, οἵτινες, ὑποβαλόντες ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ πολέμου τὰς παρατήσεις τῶν ἀπετέλεσαν τὰ ἐπιτελεῖα τῶν στόλων τῶν Νοτίων. Πρὸς θεραπείαν τῆς ἐλλείψεως τῶν ἀξιωματικῶν οἱ βόρειοι προσέφυγον εἰς τοὺς ἐμποροπλοιάρχους καὶ κατέταξαν ὡς ἀξιωματικούς τοὺς μαθητὰς τῶν τριῶν τελευταίων τάξεων τῆς Ναυτικῆς Ἀκαδημίας. Ἐκ παραλλήλου οἱ νότιοι στερούμενοι σκαφῶν, δι' ἀξιοθαυμάστου ἐπιμονῆς καὶ δραστηριότητος κατόρθωσαν ἐκ τῶν ἐνότων νὰ μεταβάλλωσιν ἐμπορ. σκάφη εἰς ἰσχυρὰ πλοῖα πυροβόλεια ἐν Τσάρλεστον, Ριτμόνδῃ καὶ Ἀτλάντᾳ, ναυπηγῆσαντες προσέτι καὶ πολλὰ τορπιλλοβόλα. Τρεῖς κυρίως ἦσαν αἱ ἀποστολαὶ τοῦ ναυτικοῦ τῶν βορείων, ἔνεκεν τῶν διαφορῶν θεάτρων τοῦ πολέμου α) ὁ ἀποκλεισμός τῶν παραλίων τῶν Ν. πολιτειῶν, ἅτινα ἐξείστενοντο ἐπὶ ἐκτάσεως 3.000 μιλίων, β) ἡ ἐπικράτησις ἐπὶ τοῦ Μισσιπὶ, καὶ γ) ἡ ὑποστήριξις πάσης παραποταμίας ἢ παραθαλάσσιας κινήσεως τῶν στρατευμάτων. Ἡ πρόγνωση τῶν ἀποστολῶν τούτων ἦτο καὶ ἡ δυσχερεστέρα, ἀφ' ἐνὸς λόγω τῆς μεγάλῃς ἐκτάσεως τῶν παραλίων καὶ τῶν τρικυμιῶν τοῦ ὠκεανοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔνεκεν τοῦ λαθρεμπορίου πολεμικῶν εἰδῶν, τοῦ διενεργουμένου εὐρύτατα ὑπὸ Ἀγγλῶν τινῶν ἐφοπλιστῶν, οἵτινες ἐναυπηγῶσιν θανμαστὰ τὴν ἐλαφρότητα καὶ τὴν ταχύτητα σκάφῃ—τοὺς γρήκτας τοῦ ἀποκλεισμοῦ κληθέντας (*blockade-runners*)—ἅτινα, ὁρμώμενα ἐκ τῶν Βαχαμῶν καὶ Βερμούδων νήσων, διπέρουν ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτὸς τὰς γραμμὰς τοῦ ἀποκλεισμοῦ καὶ, καταπλέοντες εἰς τοὺς λιμένας τῶν Νοτίων, ἀπεβίβαζον τὸ ἀπαραι-